



# ODPOWIEDZI KOMISJI EUROPEJSKIEJ

## NA SPRAWOZDANIE SPECJALNE EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRAHUNKOWEGO

Dane w ramach wspólnej polityki rolnej –  
niewykorzystany potencjał dużych zbiorów danych  
do celów oceny strategii politycznych

# Spis treści

I. OGÓLNE WPROWADZENIE DO ODPOWIEDZI KOMISJI .....	2
II. ODPOWIEDZI KOMISJI NA GŁÓWNE UWAGI EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO .....	3
1. Wspólna polityka rolna oparta na danych .....	3
2. Pomimo pewnych luk w danych Komisja dysponuje wystarczającą wiedzą, aby przeprowadzić ocenę skutków i zaproponować odpowiednie strategie polityczne .....	3
3. Sieć danych rachunkowych gospodarstw rolnych jest jednym z głównych zasobów danych. ....	4
4. Od badań do danych z prywatnych czujników .....	4
5. Według Europejskiego Trybunału Obrachunkowego zapewnienie pojedynczego punktu dostępu do danych stanowi dobrą praktykę .....	5
III. ODPOWIEDZI KOMISJI NA ZALECENIA EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO .....	5
1. Zalecenie 1 – Ustanowienie ram wykorzystywania danych zdezagregowanych z ZSZIK .....	5
2. Zalecenie 2 – Wykorzystywanie w większym stopniu źródeł danych i rozwijanie ich w celu zaspokojenia potrzeb w zakresie polityki .....	5

Niniejszy dokument zawiera odpowiedzi Komisji Europejskiej na uwagi zawarte w sprawozdaniu specjalnym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, zgodnie z art. 259 [rozporządzenia finansowego](#). Jest on publikowany wraz ze sprawozdaniem specjalnym.

# I. OGÓLNE WPROWADZENIE DO ODPOWIEDZI KOMISJI

Komisja dysponuje dużymi ilościami danych na potrzeby opracowywania, monitorowania i ewaluacji wspólnej polityki rolnej (WPR). Informacje te są wynikiem wcześniejszych i bieżących działań mających na celu gromadzenie i wykorzystywanie szerokiego zakresu danych na różnych etapach cyklu (WPR): analiza, koncepcja polityki, ocena skutków alternatywnych wariantów strategicznych, wdrażanie polityki i związane z tym monitorowanie, audyt i ocena, również w odniesieniu do innych obszarów, takich jak negocjacje międzynarodowe, komunikacja, zarządzanie zasobami itp.

W miarę jak cele polityki WPR ewoluowały na przestrzeni lat, zmieniały się także potrzeby w zakresie danych, obejmując coraz więcej aspektów, takich jak zmienne rolno-środowiskowe, emisje, bioenergia itp. Ten obszerny zasób danych jest wykorzystywany w Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG AGRI) i w całej Komisji na co dzień, a bardziej intensywnie korzysta się z niego podczas przeprowadzania ocen skutków. Najnowsza ocena skutków dotycząca przyszłej WPR opierała się na bezprecedensowej ilości danych, analizach i innych badaniach, ocenach, narzędziach modelowania, zaawansowanych metodach gromadzenia ilościowych i jakościowych danych wejściowych oraz tworzenia rankingu wariantów itp., a także na szeroko zakrojonych pracach, w które zaangażowano wiele różnych służb i w których przez ponad rok uczestniczyły dziesiątki pracowników DG AGRI i całej Komisji. Komisja podjęła różne inicjatywy, aby lepiej wykorzystywać istniejące dane i ułatwić wzajemne udostępnianie danych przez państwa członkowskie.

W sprawozdaniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego na temat wykorzystania dużych zbiorów danych potwierdzono, że Komisja dysponuje dużą ilością danych oraz zbadano, czy Komisja właściwie je wykorzystuje. Komisja przyjmuje sprawozdanie z zadowoleniem ze względu na jego przydatność i aktualność, w czasie kiedy postęp w dziedzinie technologii cyfrowych prowadzi do gwałtownego wzrostu ilości danych. Komisja zgadza się z apelem Europejskiego Trybunału Obrachunkowego o lepsze wykorzystanie danych zdezagregowanych, którymi dysponują państwa członkowskie, oraz o gromadzenie i integrowanie tych i innych nowych źródeł danych w celu wyeliminowania niektórych utrzymujących się luk w danych. Komisja będzie również kontynuować prace nad usunięciem barier utrudniających udostępnianie i integrację danych oraz nad opracowaniem wskaźników zastępczych i podejść w zakresie modelowania.

Dzięki dużej ilości danych, odpowiednim narzędziom i metodom oraz doświadczonym i wykwalifikowanym urzędnikom Komisja jest w stanie ocenić ogólne wyniki polityki oraz, za pomocą szczegółowych ocen skutków, eliminować niedociągnięcia i opracować oparte na dowodach wnioski dotyczące proponowanej polityki.

Podobnie jak w przypadku wszystkich przedsiębiorstw i instytucji, prawdziwym głównym wyzwaniem w nadchodzących latach będzie lepszy dostęp do dużych zbiorów danych generowanych w wyniku rewolucji w dziedzinie danych/rewolucji cyfrowej, przy licznych urządzeniach i czujnikach połączonych ze sobą w ramach internetu rzeczy, a także lepsze wykorzystanie tych danych. Komisja intensywnie inwestuje w przepisy ramowe (np. akt w sprawie danych, akt w sprawie zarządzania danymi, akt w sprawie sztucznej inteligencji itp.), ukierunkowane badania naukowe i wsparcie finansowe na rzecz tworzenia potrzebnej infrastruktury.

Komisja w pełni przyjmuje te zalecenia.

Od czasu zakończenia kontroli przez Trybunał odnotowano dalsze postępy w niektórych ważnych obszarach:

- szybko postępują prace nad przejściem z FADN (sieć danych rachunkowych gospodarstw rolnych) na FSDN (sieć danych na temat zrównoważoności gospodarstw rolnych), zgodnie ze strategią „Od pola do stołu”. Prowadzi się intensywniejszą wymianę informacji z państwami członkowskimi i przygotowywany jest projekt nowego aktu podstawowego dotyczącego FSDN, który ma zostać przyjęty przez Komisję;
- prace nad aktami wykonawczymi i delegowanymi związanymi z ZSZiK są na takim etapie zaawansowania, że wkrótce zostaną poddane pod głosowanie lub przedłożone do przyjęcia. Obejmują one szczegółowe informacje dotyczące nowego systemu monitorowania obszarów;
- projekt rozporządzenia wykonawczego w sprawie danych do celów monitorowania i ewaluacji omówiono z państwami członkowskimi w komitetach i grupach ekspertów, a jego przyjęcie zaplanowano na połowę 2022 r.

## II. ODPOWIEDZI KOMISJI NA GŁÓWNE UWAGI EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO

### 1. Wspólna polityka rolna oparta na danych

W sprawozdaniu stwierdzono, że *Komisja posiada duże ilości danych na potrzeby opracowywania, monitorowania i ewaluacji WPR*<sup>1</sup>. Dane te są wynikiem wcześniejszych i bieżących działań mających na celu gromadzenie i wykorzystywanie szerokiego zakresu danych, które są intensywnie wykorzystywane na różnych etapach cyklu wspólnej polityki rolnej. Wraz z ewoluującymi celami politycznymi w ramach WPR, które dostosowywano, aby sprostać wyzwaniom z ostatnich 60 lat (np. bezpieczeństwo żywnościowe, bezpieczeństwo żywności, środowisko, klimat itp.), oraz oczekiwaniami obywateli zwiększyły się również potrzeby w zakresie danych, obejmując coraz więcej aspektów, takich jak zmienne rolno-środowiskowe, emisje, bioenergia itp.

### 2. Pomimo pewnych luk w danych Komisja dysponuje wystarczającą wiedzą, aby przeprowadzić ocenę skutków i zaproponować odpowiednie strategie polityczne.

W sprawozdaniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego stwierdzono, że Komisja dysponuje dużymi ilościami danych na potrzeby opracowywania, monitorowania i ewaluacji WPR, oraz wskazano kilka obszarów wymagających poprawy. Komisja podziela tę ocenę i mimo że – jak stwierdzono w sprawozdaniu – dysponuje dużą ilością odpowiednich danych, to jednak nieustannie podejmuje działania w kilku obszarach, w których trudniej jest uzyskać dane, poprzez:

- zachęcanie państw członkowskich do gromadzenia tych danych,
- współfinansowanie gromadzenia statystyk (np. FADN – sieć danych rachunkowych gospodarstw rolnych, FSS/IFS – badanie struktury gospodarstw rolnych/zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych, LUCAS – badanie terenowe użytkowania gruntów i pokrycia terenu),
- zakupy zbiorów danych,
- inwestowanie zasobów, aby ułatwić udostępnianie danych z państw członkowskich,

<sup>1</sup> Zob. pkt 16-21 sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego.

- dostosowane do potrzeb działania w zakresie badań naukowych i innowacji oraz
- wykorzystanie wskaźników zastępczych i narzędzi modelowania.

Europejski Trybunał Obrachunkowy wymienia dochody gospodarstw domowych jako jedną z kategorii danych, w przypadku których stwierdzono luki, co wynika z faktu, że Komisja nie gromadzi szczegółowych danych dotyczących innych źródeł dochodów gospodarstwa rolnego. W odpowiedzi na niedawne sprawozdania specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego<sup>2</sup> Komisja miała możliwość odniesienia się do analizy kosztów i korzyści związanej z tym konkretnym gromadzeniem danych, którą uważa za niekorzystną, a także do silnego oporu państw członkowskich wobec gromadzenia tych informacji.

W związku z tym Komisja uważa, że duża ilość odpowiednich danych, jakimi dysponuje, (oraz prace mające wyeliminować nieliczne pozostałe luki) zapewnia jej wystarczającą wiedzę do przeprowadzenia oceny skutków i zaproponowania odpowiednich strategii politycznych.

### **3. Sieć danych rachunkowych gospodarstw rolnych jest jednym z głównych zasobów danych.**

FADN – sieć danych rachunkowych gospodarstw rolnych – stanowi jeden z głównych zasobów danych i systemów informatycznych DG AGRI. Jest to jeden z głównych zbiorów danych DG AGRI, obejmujący indywidualne dane, który jest szeroko wykorzystywany i ma zasadnicze znaczenie na różnych etapach cyklu polityki (ocena skutków, realizacja polityki, ewaluacja). Przejście na FSDN – sieć danych na temat zrównoważoności gospodarstw rolnych – jest ważnym krokiem w zakresie dostępności danych DG AGRI i ma konkretnie na celu wypełnienie istotnych luk w danych dotyczących środowiskowych i społecznych aspektów zrównoważonego rozwoju. Będzie ono również obejmowało ogólną modernizację wraz z usprawnieniem udostępniania danych i wykorzystywania zgromadzonych informacji również w celu zapewnienia rolnikom doradztwa i analizy porównawczej.

### **4. Od badań do danych z prywatnych czujników**

Nowe technologie umożliwiają generowanie bezprecedensowej ilości danych za pomocą czujników i innych urządzeń w ramach internetu rzeczy. Wykorzystanie najistotniejszych z tych danych może stanowić ogromny krok w kierunku wypełnienia istniejących luk w danych i ewentualnie zastąpić obecne uciążliwe i kosztowne badania. W ciągu ostatnich dwóch lat Komisja przyjęła wnioski ustawodawcze w dziedzinie zarządzania danymi i udostępniania danych (np. akt w sprawie zarządzania danymi, akt w sprawie danych) w celu wykorzystania niezagospodarowanego potencjału tych dużych zbiorów danych. Wszelkie postępy w uzyskiwaniu dostępu do tych nowych źródeł danych nie są automatyczne, lecz będą wymagały stworzenia zachęt, infrastruktury i rozwiązań korzystnych dla wszystkich.

W 2019 r. Komisja zaproponowała możliwość utworzenia w ramach programu „Horyzont Europa” partnerstwa „Rolnictwo oparte na danych”, tak by powiązać interesy publiczne i prywatne związane z wykorzystywaniem i ponownym wykorzystywaniem danych rolnych oraz uzyskiwaniem korzyści ekonomicznych z takich danych, a także z dostarczaniem rozwiązań opartych na danych.

Ponadto Komisja pracuje nad ustanowieniem wspólnych przestrzeni danych, w tym w rolnictwie, w celu stworzenia bezpiecznej i zaufanej przestrzeni danych, która umożliwiłaby sektorowi rolnemu udostępnianie danych i uzyskiwanie do nich dostępu w przejrzysty sposób, co pozwoliłoby zwiększyć efektywność gospodarczą i środowiskową tego sektora. Ta przestrzeń danych ma z założenia przede wszystkim wspierać podmioty prywatne (np. rolników, producentów maszyn, ale również

<sup>2</sup> Sprawozdania specjalne nr 01/2016 i nr 10/2018.

przedsiębiorstwa nasienne, ubezpieczycieli, banki itp.) oraz szerzej rozumianą gospodarkę cyfrową w tworzeniu nowych usług; niektóre dane mogłyby być również przydatne w kształtowaniu polityki. Komisja ogłosiła niedawno zaproszenie do składania wniosków dotyczących działania w zakresie koordynacji i wsparcia, w ramach którego zbadane zostaną możliwe warianty i podejścia koncepcyjne do przyszłego wdrożenia planowanej przestrzeni danych z udziałem zainteresowanych stron i państw członkowskich. Wyniki działania w zakresie koordynacji i wsparcia są spodziewane w 2024 r.

## **5. Według Europejskiego Trybunału Obrachunkowego zapewnienie pojedynczego punktu dostępu do danych stanowi dobrą praktykę**

Komisja z zadowoleniem przyjmuje pozytywną ocenę Trybunału Obrachunkowego na temat osiągnięć związanych z udostępnianiem ogółowi społeczeństwa obszernego zasobu danych za pośrednictwem portalu danych dotyczących sektora rolno-spożywczego Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich<sup>3</sup>. Działaniom podejmowanym w celu gromadzenia i wykorzystywania odpowiednich danych – również za pomocą zaawansowanych metod, takich jak duże modele rolno-ekonomiczne – towarzyszą starania, by ogółowi społeczeństwa udostępnić jak najbardziej odpowiednie dane. W tym celu udostępnia się czytelne wizualizacje i przyjazne dla użytkownika interfejsy umożliwiające pobieranie danych, a także zapewnia łączność maszyna-maszyna oraz dostępność z urządzeń mobilnych lub tabletów.

## **III. ODPOWIEDZI KOMISJI NA ZALECENIA EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO**

### **1. Zalecenie 1 – Ustanowienie ram wykorzystywania danych zdezagregowanych z ZSiK**

Komisja przyjmuje zalecenie 1 i będzie kontynuować prace nad ramami prawnymi, technicznymi i administracyjnymi dotyczącymi udostępniania i ponownego wykorzystania danych pochodzących ze ZSiK i innych źródeł danych w państwach członkowskich, co będzie wykraczało poza dane, które Komisja otrzyma w rocznych sprawozdaniach z realizacji celów. Dane te będą przydatne do monitorowania i oceny polityki.

**Docelowy termin realizacji: 2024 r.**

### **2. Zalecenie 2 – Wykorzystywanie w większym stopniu źródeł danych i rozwijanie ich w celu zaspokojenia potrzeb w zakresie polityki**

**a) wykorzystywanie w większym stopniu istniejących źródeł danych, uwzględnienie nowych źródeł danych lub połączenie istniejących źródeł danych**

---

<sup>3</sup> <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/home.html>

Komisja nieustannie stara się ponownie wykorzystywać istniejące zbiory danych zgromadzonych do innych celów. W związku z tym Komisja przyjmuje zalecenie 2 lit. a), aby w większym stopniu wykorzystywać istniejące źródła danych (np. dane administracyjne i badania statystyczne oraz dane z programu Copernicus), uwzględniając nowe źródła danych lub łącząc istniejące źródła.

**b) zbadanie możliwości korzystania ze wskaźników zastępczych lub pośrednich źródeł danych, w przypadku gdy wykorzystanie źródeł bezpośrednich do oceny kluczowych wskaźników lub aspektów nie jest możliwe**

Komisja przyjmuje zalecenie 2 lit. b) i będzie kontynuować prace nad bardziej zaawansowanymi metodami w celu określenia odpowiednich wskaźników zastępczych i innych metod.

**c) ocena możliwości wykorzystywania na większą skalę danych z maszyn rolniczych**

Komisja przyjmuje zalecenie 2 lit. c) dotyczące oceny możliwości wykorzystywania na większą skalę danych z maszyn rolniczych. Komisja będzie kontynuować prace nad badaniem i wykorzystaniem dostępnych danych z maszyn rolniczych oraz rozwijać narzędzia do gromadzenia danych.

**Docelowy termin realizacji: 2025 r.**